

LOIKKAA TULEVAISUUTEEN! -MENETELMÄOPAS

Laura Paaso, Heli Alaräisänen, Mira Arffman, Johanna Ollila & Johanna Uttula (toim.)

Loikkaa tulevaisuuteen! -menetelmäopas

Tämä menetelmäopas on tuotettu osana Tulevaisuusloikka – Toiselta asteelta tulevaisuuteen -hankkeen (ESR+) kehittämistyötä. Hankkeen rahoituksen on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

Hankkeen koordinaattori on Oulun ammattikorkeakoulu ja osatoteuttajina Kajaanin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto sekä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus.

Lisätietoja sekä hankkeen kaikki tuotokset: www.oamk.fi/tulevaisuusloikka

Viittausohje:

Paaso, Laura – Alaräisänen, Heli – Arffman, Mira – Ollila, Johanna & Uttula, Johanna (2026) *Loikkaa tulevaisuuteen! -menetelmäopas*. Tulevaisuusloikka – Toiselta asteelta tulevaisuuteen -hanke.

Ulkoasu ja taitto: Anne Arvonen

Teos on lisensoitu: Creative Commons CC BY-NC 4.0

ISBN 978-952-249-635-5

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SISÄLLYSLUETTELO

Lukijalle	3
Ohjeita oppaan käyttöön	3

Tehtäväkortit 1–20:

Opiskelijoiden tulevaisuusajattelun vahvistaminen

1. Merkitysten aikamatka	4
2. Minä ja tulevaisuuden työt	5
3. Asennekompassi	6
4. Ilmiöjahti	7
5. Tulevaisuusäänestys	7
6. Tulevaisuuspyörä	8
7. Tulevaisuuden uutinen	9

Moninaisten ura- ja työelämäpolkujen hahmottaminen

8. Tulevaisuuden ratkaisijat	10
9. Tulevaisuuden työpaikkailmoitus	10
10. Innovaatioturbulaattori	11
11. Uratarinat	12
12. Tulevaisuuden tulonlähteet	13
13. Urapolun rakentajat	14

Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen

14. Osaamisen rakennuspalikat	15
15. Osaamiskartta	16
16. Ydinluontevahvuuksien tunnistaminen	16
17. Ydinvahvuuksien ilmenemismuodot	17
18. Vahvuushaastattelu	18
19. Tulevaisuuden osaamisyhdistelmät	19
20. Kiinnostusten kiikarit	19
LIITE 1. Tulostettavat tehtäväkortit	20
LIITE 2. Luontevahvuuksien ilmenemismuodot -korttipakka	31

LUKIJALLE

Muuttuvassa maailmassa ja työelämässä tarvitaan vahvaa osaamisidentiteettiä, tulevaisuustaitoja sekä kykyä pohtia omien tavoitteiden, osaamisen ja vahvuuksien sekä työn yhteyksiä ja merkityksiä: Miten luon itselleni merkityksellisiä opinto- ja urapolkuja kohti moninaisia tulevaisuuksia, yhteistyössä muiden kanssa ja suhteessa ympäröivään maailmaan?

Menetelmäoppaan tavoitteena on tukea nuorten tulevaisuusajattelun ja -taitojen vahvistamista, moninaisten ura- ja työelämäpolkujen hahmottamista sekä osaamisen ja vahvuuksien tunnistamista osana urasuunnittelua ja -ohjausta.

Opas on tarkoitettu erityisesti sinulle, joka teet ohjaustyötä toisella asteella ja muissa nuorten ohjauspalveluissa, mutta se soveltuu ohjauksen tueksi myös muissa ympäristöissä.

Menetelmäopas sisältää 20 tehtävää, jotka on teemoiteltu kolmeen ryhmään:

- **Opiskelijoiden tulevaisuusajattelun vahvistaminen,**
- **Moninaisten ura- ja työelämäpolkujen hahmottaminen** sekä
- **Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen.**

Tehtävöhdjeet ovat esimerkkejä, joita voit hyödyntää sellaisenaan tai soveltaa niitä omille ohjattavillesi sopivaksi. Tehtävien kesto vaihtelee pääosin 15–45 minuutin välillä osallistujamäärästä ja työskentelytavasta riippuen. Osa tehtävistä soveltuu yksilötyöskentelyyn, osa ryhmille, ja monia tehtäviä voi myös yhdistellä.

Osa tehtävistä saattaa johdattaa keskustelun hyvinkin henkilökohtaiselle tasolle. Huomioi tämä suhteessa ryhmän dynamiikkaan ja osallistujien voimavaroihin. Johdattele tarvittaessa keskustelu neutraalimmalle tasolle ja pyri varmistamaan, että luottamuksellisuus säilyy.

Toivomme, että saat oppaasta uusia ideoita ja konkreettisia menetelmiä omaan työhösi!

23. tammikuuta 2026

Tulevaisuusloikka-hanketiimi

Ohjeita oppaan käyttöön

Kukin tehtäväkuvaus sisältää ohjaajalle ohjeistuksen, kuvauksen ajankäytöstä ja tarvittavista tarvikkeista sekä tehtävöhdjeen osallistujalle.

Tehtäväkorteista löydät myös tukimateriaaleja, kuten valmiita tehtävä-/mallipohjia, esimerkkikysymyksiä sekä vinkkejä tehtävän tekemiseen. Näiden avulla tehtäviä voi toteuttaa sellaisenaan tai soveltaa omaan toimintaympäristöön sopiviksi.

Huomaathan, että tulostettavat tehtäväpohjat sekä 'Luonteenvahvuuksien ilmenemismuodot' -korttipakka löytyvät oppaan lopusta.

Tulevaisuustaidot

Jokaiseen tehtävään on kuvattu, mitä tulevaisuustaitoa kyseinen tehtävä kehittää. Tulevaisuustaidot ovat tulevaisuuden tekemisessä keskeisiä tiedollisia, emotionaalisia ja toiminnallisia metataitoja, joita voidaan uraohjauksessa vahvistaa. Olemme täydentäneet alkuperäistä jäsenystä urasuunnittelun näkökulmasta keskeisellä taidolla – osaamisen ja vahvuuksien tunnistamisella.

- Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen
- Systeminen ajattelu ja käsitys kompleksisuudesta
- Aikakäsitysten tunnistaminen ja oman aikaperspektiivin laajentaminen
- Kriittinen ajattelu
- Luova ajattelu
- Proaktiivinen ja vastuullinen toiminta
- Epävarmuuden hyväksyminen
- Itse- ja arvoreflektio sekä oman tulevaisuussuhteen tunnistaminen
- Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen

Lisätietoa tulevaisuustaidoista: tulevaisuusohjaus.fi

Kokeile ja sovelle tehtäviä rohkeasti!

1. MERKITYSTEN AIKAMATKA

Tavoite

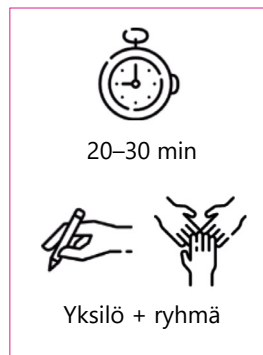
Tehtävän tavoitteena on tunnistaa itselle merkityksellisiä asioita. Merkityksellisyyden kokemus lisää hyvinvointia ja kokemusta toimijuudesta omaan elämään liittyvissä asioissa.

Osaamiset

Aikakäsitysten tunnistaminen, itse- ja arvoreflektio sekä oman tulevaisuussuhteen tunnistaminen.

Tarvikkeet

- Paperi tai tehtäväpohja
- Kyniä

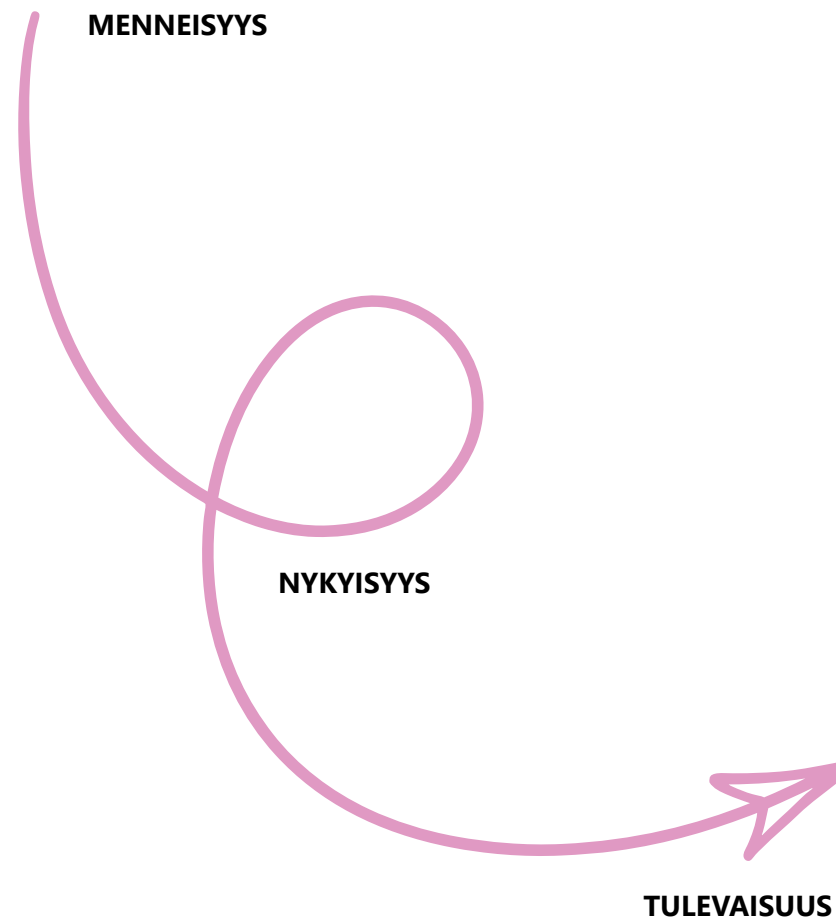
Ohjeistus

1. Pohdi hetki, mitkä asiat ovat elämässäsi tärkeitä. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi perheenjäsenet, ystävät, koti, työ, harrastukset, vaikuttamismahdollisuudet, luonto, asuinpaikka, palvelut, raha, lemmikit jne.
2. Piirrä tyhjälle paperille viiva, joka kuvaa matkaasi lapsuudesta tähän päivään ja tulevaisuuteen. Voit myös käyttää tehtäväpohjaa. Sijoita itsellesi tärkeitä asioita viivan varrelle siten, että alkuosaan tulee sinulle menneisyydessä tärkeinä pitämiäsi asioita, keskiosaan tällä hetkellä sinulle tärkeitä asioita ja loppuosaan asioita, joiden ajattelet olevan sinulle tulevaisuudessa tärkeitä. Halutessasi voit merkitä viivan varrelle sinulle tärkeitä vuosilukuja. Huom! Voit kirjata saman asian useampaan kohtaan.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi keskustellaan pareittain tai pienryhmissä siitä, miltä kunkin osallistujan matkat näyttivät. Millaisia muutoksia itselle tärkeissä asioissa on tapahtunut tai voi tapahtua? Miksi?

TEHTÄVÄPOHJA

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

2. MINÄ JA TULEVAISUUDEN TYÖT

Tavoite

Omien tavoitteiden toteuttamiseen voi olla monta erilaista reittiä. Tehtävän tavoitteena on tunnistaa miten eri aloilla ja työtehtävissä voi edistää itselle merkityksellisiä arvoja ja asioita. Tehtävä auttaa myös havaitsemaan, miten itselle tärkeisiin asioihin on mahdollista vaikuttaa esimerkiksi työn kautta.

Osaamiset

Systeeminen ja luova ajattelu, epävarmuuden hyväksyminen, proaktiivisuus.

Tarvikkeet

- Paperi tai tehtäväpohja
- Kyniä

Ohjeistus

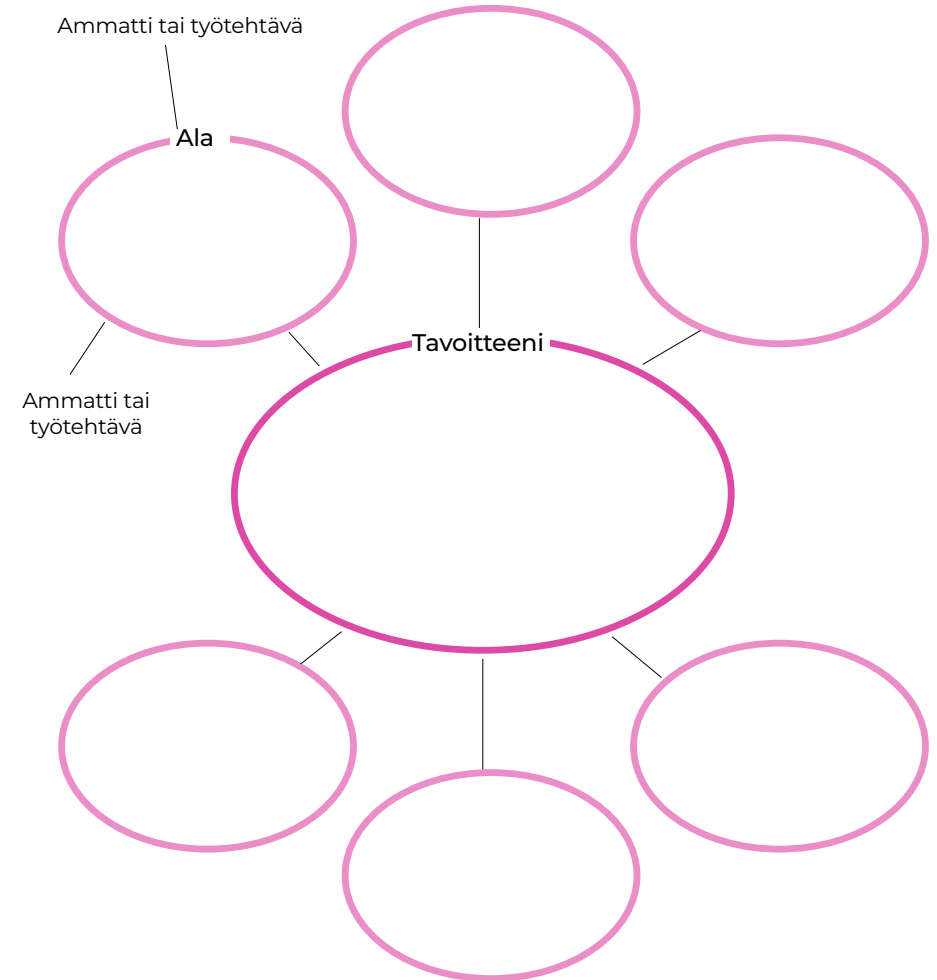
1. Pohdi ensin, millaisiin asioihin haluaisit työelämässä, yhteiskunnassa tai maailmassa vaikuttaa tai mitä haluat edistää. Valitse sinulle tärkein tavoite, esim. "Haluan edistää ihmisten hyvinvointia" ja kirjaa se paperin keskelle.
2. Seuraavaksi tutki, millaisilla eri aloilla kirjaamaasi tavoitetta voidaan edistää. Yritä löytää mahdollisimman monta eri alaa. Kirjaa löytämäsi alat paperiisi.
3. Lopuksi selvitä, millaisissa ammateissa tai työtehtävissä eri aloilla voi toimia tavoitteesi edistämiseksi. Voit myös pohtia, millaisen tekemisen kautta tavoitteesi edistäminen voisi konkreettisesti tapahtua. Kirjaa ajatuksesi ylös paperiisi. Huomaatko, miten sinulle tärkeää asiaa voi päästä tekemään ja edistämään monin eri tavoin?

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi voidaan jakaa havaintoja ja oivalluksia pareittain tai pienryhmissä. Mitä uutta harjoitus auttoi oppimaan tai havaitsemaan?

TEHTÄVÄPOHJA

Harjoitus voi toimia myös ohjauskeskustelun ennakkotehtävänä.

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

3. ASENNEKOMPASSI

Tavoite

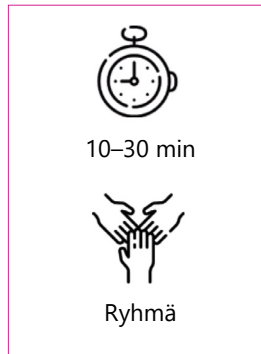
Tehtävän tavoitteena on tunnistaa omaa tulevaisuussuhdetta yhdessä muiden kanssa. Tehtävä sopii mainiosti tulevaisuusopetuksen/ohjauksen alku- ja/tai lopputehtäväksi.

Osaamiset

Itse- ja arvoreflektio sekä oman tulevaisuussuhteen tunnistaminen

Tarvikkeet

- Fyysinen avara tila, teippiä kompassin suuntaviivoihin sekä kompassisuunnat merkittynä papereille, ks. tehtäväpohja. Piirrä valmiiksi kompassiviivat ja kirjoita suunnat tehtäväpohjan mukaisesti.

Ohjeistus

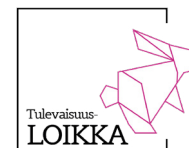
- Tutustukaa yhdessä tehtäväpohjan avulla kompassin suuntaviivoihin ja navigointikertomuksiin.
- Pohdi itsenäisesti kysymystä: "Millä tavalla suhtaudun tulevaisuuteen?" ja liiku sitä vastaavalle paikalle kompassilla. Voit valita paikkasi mistä vain – kompassin suuntaviivojen ääripäistä tai niiden väleistä.
- Seuraavaksi voit asettautua omasta valinnastasi eroavaan kohtaan kompassia ja pohtia: "Millainen olisi tässä kohdassa kompassia oleva henkilö ja mitkä eri tekijät vaikuttavat siihen, että henkilö olisi siinä?"

Tehtävän päätteeksi

Voitte keskustella yhteisesti tai pareittain/pienryhmissä valituista sijainneista. Mikä vaikutti kohdan valintaan? Mitkä sijainnit ovat itse valittavissa ja missä tilanteissa, ja mitkä taas välttämättä eivät?

 Tehtävän voi tehdä myös sähköisesti yhteiselle työskentelyalustalle tai taululle, jolloin oman sijaintinsa voi merkitä kompassille esimerkiksi nimikirjaimin tai symbolilla. (Piirrä valmiiksi kompassiviivat ja kirjoita suunnat tehtäväpohjan mukaisesti.)

TEHTÄVÄPOHJA

Tulosta tehtäväpohja liitteestä 1.

4. ILMIOJAHTI

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on etsiä ja tunnistaa alojen ja ammattien muutoksiin liittyviä ilmiöitä. Tehtävä auttaa havaitsemaan ja pohtimaan esimerkiksi tarvittaviin osaamisiin, työn tekemisen tapoihin tai paikkoihin liittyvää kehitystä.

Osaamiset

Systeeminen ajattelu, moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, luova ja kriittinen ajattelu

Tarvikkeet

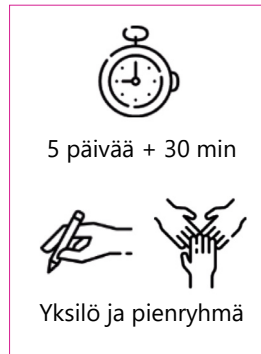
- Paperi ja kyniä
- Tietokone

Ohjeistus

1. Valitse jokin sinua kiinnostava ala tai ammatti ja seuraa ja havainnoi millaista uutisointia tai keskusteluja siitä käydään.
2. Tunnista keskustelusta tai uutisista alaan tai ammattiin liittyvä ilmiö. Ilmiö voi olla mikä tahansa asia, joka kiinnittää huomiosi uutisia ja keskusteluja seurattessasi.
3. Seuraa valitsemaasi ilmiötä 5 päivän ajan. Mitä tietoa ilmiöstä löydät? Kirjaa havaintosi muistiin vastaamalla esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:
 - Minkä ilmiön tunnistit?
 - Millaista muutosta tai kehitystä on tapahtunut?
 - Millaisia vaikutuksia muutoksella tai kehityksellä on ollut tai voi olla?

Tehtävän päätteeksi

Ilmiöjohdin tulokset esitellään pienryhmässä tai koko ryhmälle omien muistiinpanojen pohjalta tai laatimalla siitä esitys kuvamateriaalia hyödyntäen. Tulokset voi koota paperille, julisteeksi tai esim. PowerPoint-esitykseksi.

5. TULEVAISUUSÄÄNESTYS

Tavoite

Tehtävässä paljastetaan (lähinnä itselle) oman ajattelun puitteita ja uskomuksia: mitä pidetään tulevaisuudessa mahdollisena tai mahdottomana, todennäköisenä tai epätodennäköisenä, toivottavana tai ei-toivottavana.

Osaamiset

Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, kriittinen ja luova ajattelu, epävarmuuden hyväksyminen.

Tarvikkeet

- Äänestyslappuja, esim. jokaiselle osallistujalle 1 punainen ja 1 vihreä. Äänestyksen voi toteuttaa myös kättä nostamalla tai digityökaluilla.

Ohjeistus

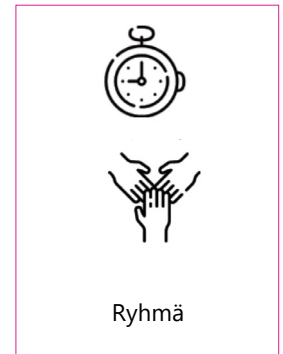
Ohjaaja esittää erilaisia väitteitä liittyen tulevaisuuteen. Kuuntele ensin väite ja vastaa sen jälkeen sovitulla välineellä (äänestyslappu, kättä nostamalla tms.) oletko samaa vai eri mieltä.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi keskustellaan yhdessä siitä, mikä väitteissä herätti erilaisia reaktioita (esim. ihmetystä, naurua, vastustusta jne.). Lisäksi voidaan pohtia, miksi joku väite on mahdollinen tai mahdoton, todennäköinen tai epätodennäköinen, toivottava tai ei-toivottava.

Väitteet voi myös rakentaa osallistujien kanssa ennen tehtävän tekemistä. Väitteet voivat olla monenlaisia, kunhan ne tuovat esiin erilaisia mahdollisia tulevaisuuksia. Voitte esimerkiksi valita jonkin nykyhetkessä itsestään selvän tai muuten vallitsevan asian tai tilanteen. Miettikää sitten tämän kehityskulun mahdollisia seurauksia valitsemaanne aikaan sopivaksi.

Väitteitä tulevaisuusäänestykseen:

2040-luvulla...

- yrittäjyyden ja palkkatyön yhdistäminen on tavallista
- kouluissa harjoitellaan hirmumyrskyltä suojautumista
- serkkuja on vain harvoilla suomalaislapsilla
- osaajat tekevät työtä 7 kk vuodesta
- kulttuuri- ja matkailualat ovat Suomen suurin työllistäjä
- talviolympialaisia ei järjestetä
- Suomi ei ole itsenäinen valtio

6. TULEVAISUUSPYÖRÄ

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on systemisesti tarkastella eri muutostekijöiden ja ilmiöiden vaikutuksia alaan, jota tarkastellaan. Tämän tavoitteena on huomata mahdollisia toimintaympäristömme muutoksia ja auttaa ymmärtämään toimijuuden merkitystä osana alan kehittymistä.

Osaamiset

Systeeminen ja luova ajattelu, epävarmuuden hyväksyminen.

Tarvikkeet

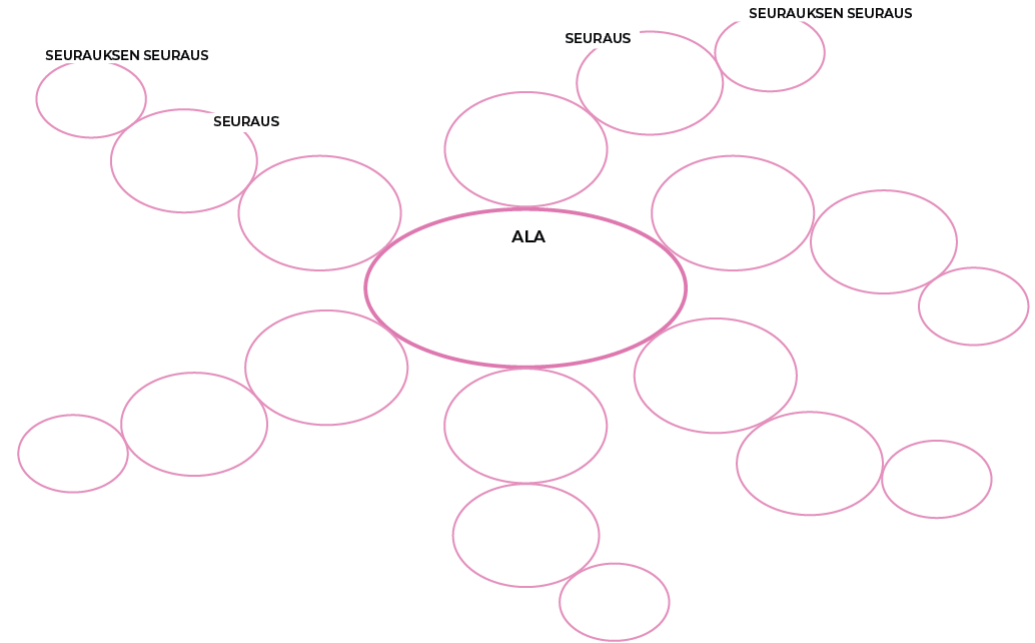
- Paperia, tehtäväpohja tai valkotaulu
- Kyniä

Tulosta tehtäväpohja liitteestä 1.

TEHTÄVÄPOHJA

Ohjeistus

Tehtävä voidaan tehdä myös pienryhmissä.

1. Valitkaa ala, jota haluatte tehtävässä tarkastella. Kirjatkaa valittu ala keskelle paperia, valkotaulua tai tehtäväpohjan keskeiseen ympyrään.
2. Tunnistakaa erilaisia asioita (= muutostekijöitä), jotka voivat muuttaa alan tulevaisuutta. Käyttäkää seuraavia tarkastelukulmia:
 - Poliittinen (lait, päätöksenteko)
 - Taloudellinen (talous ja rahoitus)
 - Sosiaalinen (tavat, arvot ja koulutus)
 - Teknologinen (innovaatiot, teknologian kehitys)
 - Ekologinen (ympäristö, kestävä kehitys)

3. Kirjatkaa tunnistetut tekijät valitun alan ympärille.

4. Pohtikaa muutostekijöiden vaikutuksia 20 vuotta nykyhetkestä eteenpäin. Kirjatkaa jokaiselle tekijälle yksi mahdollinen seuraus, ja sille vielä yksi mahdollinen seuraus (ks. esimerkki tehtäväpohjasta)

Tehtävän päätteeksi

Keskustellaan mahdollisista seurauksista ja siitä, miten ne voivat vaikuttaa valintoihin ja päätöksiin tässä hetkessä.

Tämän tehtävän pohjana voi hyödyntää 'Ilmiöjahtia'.

7. TULEVAISUUDEN UUTINEN

Tavoite

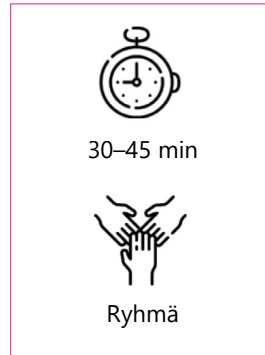
Vahvistaa tulevaisuususkkoa ja auttaa hahmottamaan mahdollisuuksia tulevaisuuteen vaikuttamiseen. Tehtävässä harjoitellaan mielikuvituksen yhdistämistä ongelmanratkaisuun.

Osaamiset

Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, luova ja kriittinen ajattelu, proaktiivinen toiminta.

Tarvikkeet

- Tietokone tai mobiililaitte
- Tehtäväpohja

Ohjeistus

1. Muodostakaa 3–4 henkilön ryhmiä.
2. Etsikää mediasta uutinen, joka kuvaa jotain nykyhetken ongelmaa tai haastetta.
3. Laatikaa sen pohjalta uusi, hyvä uutinen 15 vuoden päähän. Voitte hyödyntää uutisen laatimisessa valmista pohjaa. Kuvatkaa uutisessa, miten ongelma on onnistuttu ratkaisemaan ja lisätkää uutiseen sopiva kuva.

Tehtävän päätteeksi

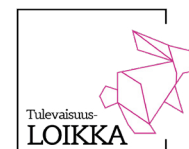
Lopuksi ryhmät esittelevät uutisensa lyhyesti toisille. Jos on aikaa, uutisista voidaan käydä keskustelua.

TEHTÄVÄPOHJA

Otsikko

Uutisteksti

Kuva

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

8. TULEVAISUUDEN RATKAISIJAT

Tavoite

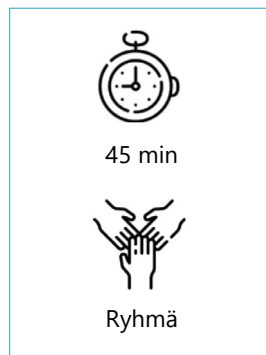
Tehtävän tavoitteena on vahvistaa kykyä kuvitella mahdollisia tulevaisuuksia ja näkymiä työelämän muutoksiin ja mahdollisuuksiin. Tehtävässä ratkaistaan kuvitteellisia tulevaisuuden työelämähaasteita pelillistetyssä ympäristössä. Keskiössä tehtävässä on vahvuuksien ja osaamisten tunnistaminen ja yhteistyö.

Osaamiset

Osaamisten ja vahvuuksien tunnistaminen, moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, epävarmuuden hyväksyminen.

Tarvikkeet

- Tehtävä löytyy osoitteesta www.tulevaisuudenratkaisijat.fi.
- Nettisivun toiminnallisuuksien vuoksi suosittelemme käyttämään tietokoneen selainta mobiililaitteiden sijaan.

Ohjeistus

1. Muodostakaa 2–3 henkilön ryhmiä ja menkää osoitteeseen: www.tulevaisuudenratkaisijat.fi.
2. Tehtävänänne on ratkaista 8 kpl kuvitteellisia tulevaisuuden työelämähaasteita. Ratkaisutaksenne haasteen teidän tulee kerätä itsellenne tiimi erilaisilla vahvuuksilla, osaamisilla ja kiinnostuksilla olevista ihmisistä. Riippuen tiiminne vahvuuksista, haasteeseen saadaan erilaisia ratkaisuja.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi keskustellaan mitä haasteiden ratkaisemisesta jäi päällimmäisenä mieleen ja miksi. Osallistujat voivat myös kertoa mitä haasteista he halusivat itse olla ratkaisemassa.

 Tämä tehtävä toimii yhdessä 'Ydinluonteenvahvuuksien tunnistaminen' tai 'Ydinvahvuuksien ilmenemismuodot' -tehtävien kanssa. Tehtävää voi myös jatkaa työstämällä projektisuunnitelma kiinnostaville haasteille. Mallia projektisuunnitelman tekemiseen voi ottaa 'Innovaatioturbulaattori'-tehtävästä.

9. TULEVAISUUDEN TYÖPAIKKAILMOITUS

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on rikastaa käsityksiä ammattien ja alojen osaamisten kehittymisestä sekä niiden tulevaisuuksista. Tehtävässä harjoitellaan taitoa kuvitella tulevaisuuden työelämän muutoksia.

Osaamiset

Luova ajattelu, osaamisten ja vahvuuksien tunnistaminen ja epävarmuuden hyväksyminen.

Tarvikkeet

- Tietokone

Ohjeistus

1. Muodostakaa 2–3 henkilön ryhmiä.
2. Tutustukaa oman alanne tai jonkin teitä kiinnostavan alan työtehtäviin ja työpaikkailmoituksiin, ja etsikää tietoa alan kehityksestä. Pohtikaa samalla millaista osaamista ja muita vahvuuksia alalla voitaisiin tarvita tulevaisuudessa?
3. Keksikää joku tulevaisuudessa tarvittava työtehtävä, ja kuvatkaa millaista osaamista ja vahvuuksia tehtävässä tarvitaan.
4. Laatikka edellisen pohjalta työpaikkailmoitus (teksti, video tms.)

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi työpaikkailmoitukset esitellään yhteisesti kaikille. Voitte myös keskustella tehtävän herättämistä ajatuksista: Minä vuonna työpaikkailmoitukset voisivat mielestänne olla mahdollisia? Mistä/miten näitä uusia osaamisia voisi hankkia?

 Tehtävässä voi myös hyödyntää tekoälyä. Sopikaa yhdessä tekoälyn käytön pelisääntöistä.

10. INNOVAATIOTURBULAATTORI

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on vahvistaa tulevaisuusajattelua sekä kykyä kuvitella erilaisia työelämän mahdollisuuksia.

Osaamiset

Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, luova ajattelu, proaktiivinen ja vastuullinen toiminta.

Tarvikkeet

- Paperia ja kyniä
- Projektiaihiot-tehtäväpohja

Ohjeistus

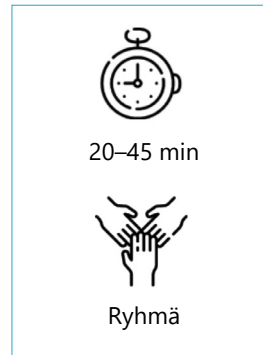
1. Muodostakaa 3–4 henkilön ryhmä.
2. Arpooka seuraavan sivun projektiaihioista yksi jokaiselle ryhmälle. Projektiaihio sisältää kolme kuvaa. Pohtikaa ryhmässä, millaisia mielikuvia tai merkityksiä kuvat teissä herättävät. Tuleeko mieleenne esim. erilaisia aloja tai ammatteja, ympäristöjä tai jotain muuta?
3. Tehtävänänne on ideoida kuvien perusteella tulevaisuuden työelämäprojekti. Projekti voi olla esimerkiksi uusien palveluiden tai tuotteiden kehittämistä.
4. Tehkää projektisuunnitelma, johon kirjaatte ainakin seuraavat asiat:
 - Mihin projektilla halutaan vaikuttaa? Mikä on projektin tavoite?
 - Mitä projektissa konkreettisesti tehdään?
 - Millaista osaamista tai verkostoja projektissa tarvitaan?
 - Millä tavalla projektin vaikutuksia tai onnistumista voidaan mitata?

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi projektit esitellään koko ryhmälle. Projektisuunnitelmista voi myös tehdä julisteita, jotka kerätään näyttelyksi seinälle kaikkien tutustuttavaksi.

TEHTÄVÄPOHJA

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

11. URATARINAT

Tavoite

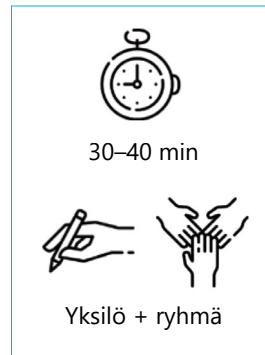
Tehtävässä tutustutaan kiinnostaviin ammatteihin ja aloihin uratarinoiden avulla. Uratarinat tarjoavat kuvauksia todellisesta työelämästä ja niistä voi tunnistaa, millaisia vahvuuksia ja opintopolkuja eri ammatteihin liittyy.

Osaamiset

Osaamisten ja vahvuuksien tunnistaminen, moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen.

Tarvikkeet

- Tietokone tai mobiililaitte
- Tehtäväpohja

Ohjeistus

1. Valitse ja lue/katsele vähintään kolme uratarinaa alalta, joka kiinnostaa sinua eniten.
2. Kirjaa ylös havainnot jokaisesta tarinasta:
 - Mikä alassa tai uratarinassa oli kiinnostavaa?
 - Millaisia tehtäviä työhön kuuluu?
 - Mitä vahvuuksia tunnistat uratarinasta?
 - Mitä muita vahvuuksia ammattilainen voi työssään hyödyntää?
 - Millaisen opintopolun kautta työtehtävään voi hakeutua?
3. Pohdi lopuksi: Mitä yhteistä valitsemissasi uratarinoissa on?

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi havainnot voidaan jakaa esimerkiksi pareittain, pienryhmissä ja/tai isomman ryhmän kanssa. Tehtävä voi toimia myös ohjauskeskustelun ennakotehtävänä.

Uratarinoita löydät esimerkiksi Työmarkkinatori-sivustolta:
www.työmarkkinatori.fi/henkiloasiakkaat/ammattitieto

TEHTÄVÄPOHJA

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

Uratarina 1:

Kiinnostavaa tässä tarinassa oli...	Millaisia tehtäviä työhön kuuluu?	Mitä vahvuuksia tunnistit uratarinasta?	Mitä muita vahvuuksia ammattilainen voi työssään hyödyntää?	Millaisen opintopolun kautta työtehtävään voi hakeutua?

Uratarina 2:

Kiinnostavaa tässä tarinassa oli...	Millaisia tehtäviä työhön kuuluu?	Mitä vahvuuksia tunnistit uratarinasta?	Mitä muita vahvuuksia ammattilainen voi työssään hyödyntää?	Millaisen opintopolun kautta työtehtävään voi hakeutua?

12. TULEVAISUUDEN TULONLÄHTEET

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on pohtia ja visualisoida, millaisista eri lähteistä oma toimeentulo voi tulevaisuudessa koostua. Samalla avarretaan ajattelua omasta tulevaisuudesta ja moninaisista mahdollisista tulonlähteistä.

Osaamiset

Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, luova ajattelu, systeeminen ajattelu.

Tarvikkeet

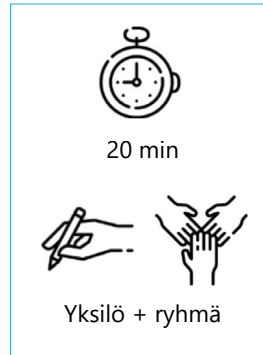
- Paperia
- Kyniä

Ohjeistus

1. Mieti tai miettikää hetki yhdessä, millaisia erilaisia toisiaan täydentäviä tulonlähteitä tunnistatte nykyhetkessä ja mahdollisesti tulevaisuudessa. Vinkejä mietintään löydät seuraavalta sivulta.
2. Piirrä paperille ensin reilunkokoinen ympyrä. Hahmottele sen jälkeen ympyräsi eri kokoisia sektoreita sen mukaan, mistä eri tulonlähteistä oma toimeentulosi voi tulevaisuudessa, esim. 10 tai 20 vuoden päästä koostua. Nimeä eri sektorit. Voit myös värittää ne eri väreillä.

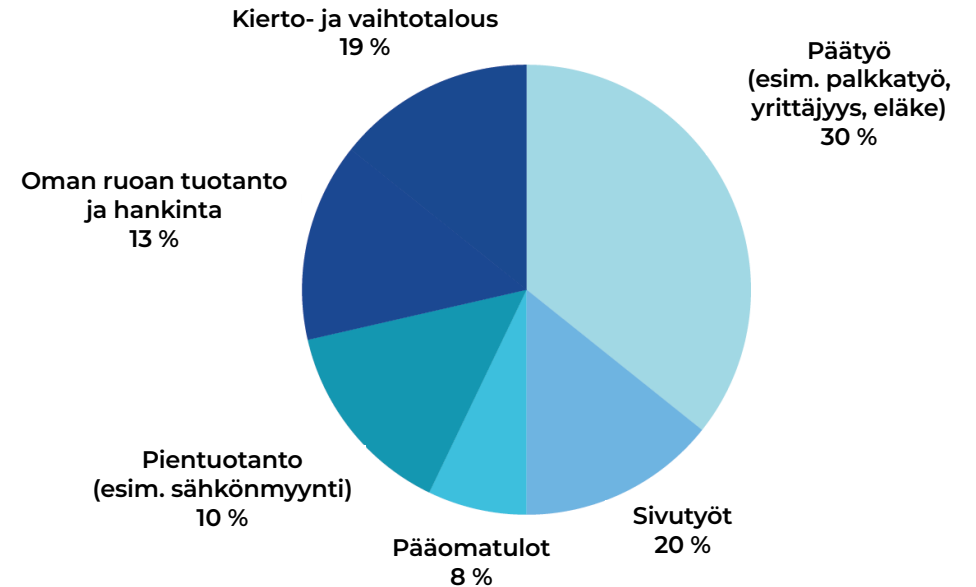
Tehtävän päätteeksi

Lopuksi piirroksat esitellään joko pareittain tai pienryhmässä. Voitte myös koota yhdessä koko ryhmän kanssa keskeisimmät havaintonne.

Mahdollisia tulonlähteitä nyt ja tulevaisuudessa:

- Päätyö (esim. palkkatyö, yrittäjyys, eläke)
- Sivutyöt
- Vuokraus (esim. mökki, auto, asunto)
- Pääomatulot
- Pientuotanto (esim. sähkönmyynti)
- Maan/metsän omistus
- Oman ruuan tuotanto ja hankinta
- Luottamustoimi
- Tuet ja apurahat
- Kierto- ja vaihtotalous
- Muu

Tehtävässä voidaan hyödyntää apuna oheista kuvaa ja esimerkkejä mahdollisista tulonlähteistä.

13. URAPOLUN RAKENTAJAT

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on auttaa yhdistämään henkilökohtaiset arvot, ammatilliset tavoitteet ja elämän muut päämäärät merkitykselliseksi kokonaisuudeksi sekä oivaltamaan, että itselle tärkeitä asioita voi edistää monin eri tavoin.

Osaamiset

Luova ajattelu, moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, proaktiivinen ja vastuullinen toiminta.

Tarvikkeet

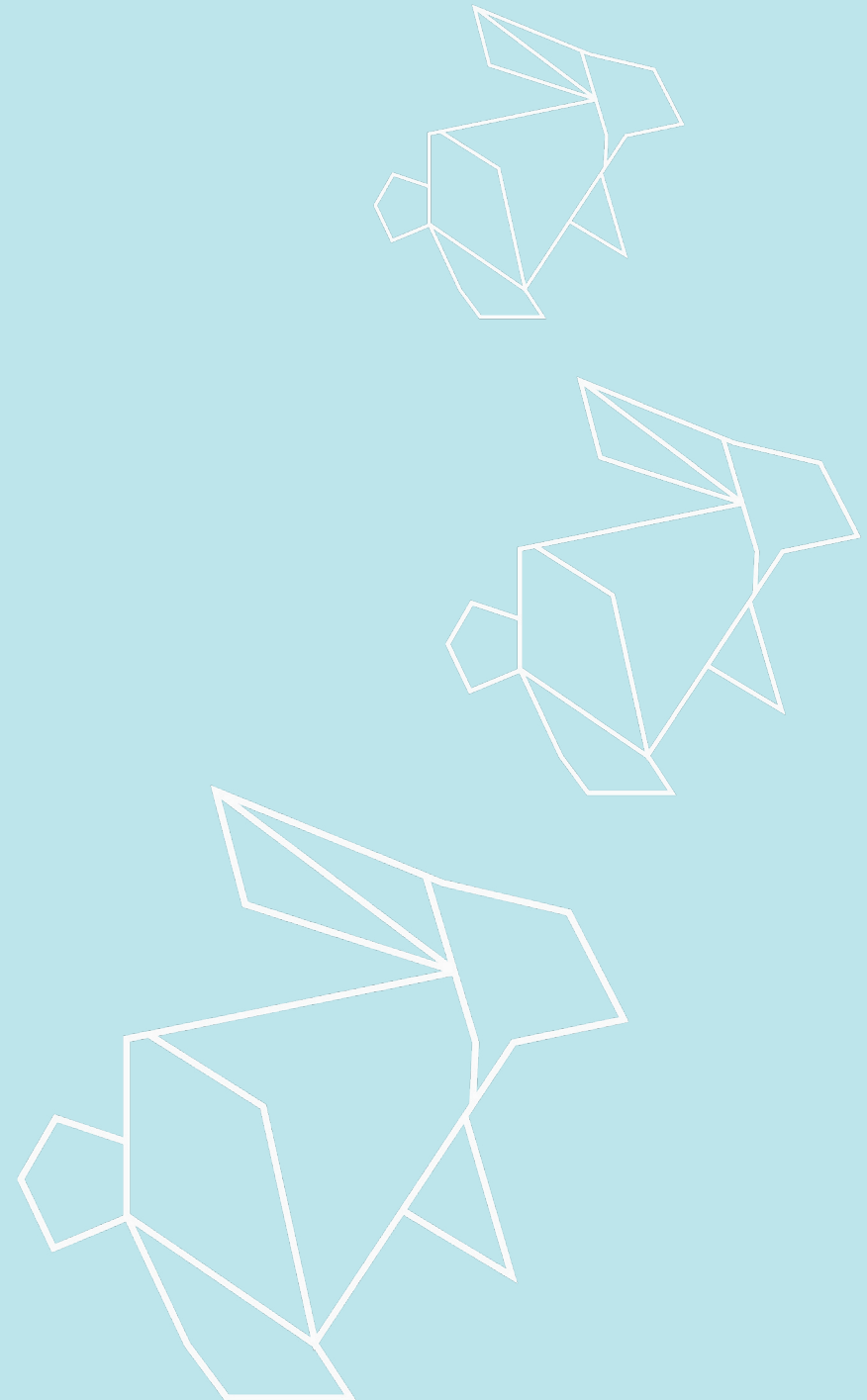
- Paperia, post it -lappuja
- Kyniä

Ohjeistus

1. Kirjoittakaa lapuille, mihin asioihin haluatte työelämässä, yhteiskunnassa tai maailmassa vaikuttaa. Laittakaa laput esille taululle tai pöydälle.
2. Muodostakaa seuraavaksi 3–4 henkilön ryhmiä. Jokainen ryhmä valitsee esillä olevista lapuista kaksi.
3. Seuraavaksi jokainen ryhmä luo kuvitteellisen henkilön, jonka tavoitteita valitut laput vastaavat. Pohtikaa millaisia luontevahvuuksia, osaamista ja koulutusta henkilöllä voisi olla, jotta nämä tavoitteet voisivat olla toteutettavissa. Voitte hyödyntää pohdinnassa Tulevaisuusloikan Luontevahvuuksien ilmenemismuodot -kortteja.
4. Luokaa edellisten pohdintojen avulla tarina kuvitteellisen henkilön päivästä. Päivän aikana henkilö edistää tai toteuttaa valittuja tavoitteita. Tarinat voi toteuttaa luovasti eri tavoin.

Tehtävän päätteeksi

Esitellään lopputulokset yhteisesti koko ryhmälle.

Tämä tehtävä toimii yhdessä 'Minä ja tulevaisuuden työt' -tehtävän kanssa.

14. OSAAMISEN RAKENNUSPALIKAT

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on auttaa hahmottamaan oman osaamisen kokonaisuutta, sekä sitä miten eri lähteistä hankittua osaamista voi hyödyntää tulevaisuudessa. Tehtävä voi toimia esimerkiksi ohjauskeskustelun ennakkotehtävänä.

Osaamiset

Systeeminen ja luova ajattelu, osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen.

Tarvikkeet

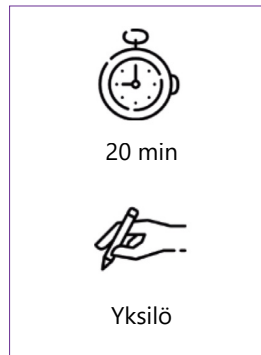
- Paperia tai tehtäväpohja, kyniä

Ohjeistus

1. Aloita pohtimalla ensin millaista yleistä osaamista sinulla on. Yleinen osaaminen on niitä sellaisia taitoja ja valmiuksia, jotka eivät ole johonkin yhteen ammattiin tai alaan sidoksissa. Yleinen osaaminen on myös siirrettävissä, eli niitä voi hyödyntää monissa eri tehtävissä ja tilanteissa riippumatta siitä, millaiselle urapolulle päädyt. Kirjaa ylös paperiisi 3–5 sinulle tärkeintä yleistä osaamista.
2. Seuraavaksi voit pohtia millaista ammatillista osaamista sinulla on. Ammatillinen osaaminen kertyy opintojen ja työkokemuksen kautta, mutta myös esimerkiksi harrastuksissa. Kirjaa ylös paperiisi 3–5 sinulle tärkeintä ammatillista osaamista.
3. Pohdi sitten, millaista erityisosaamista sinulla on. Erityisosaaminen on jotain sellaista, mitä ihan kaikki eivät osaa tai joka erottaa sinut muista esimerkiksi työnhaussa. Se voi olla myös jotain sellaista, jonka parissa erityisesti koet innostusta tai uppoutumista. Kirjaa ylös paperiisi vähintään yksi sinulle tärkeä erityisosaaminen.
4. Lopuksi pohdi, miten voisit hyödyntää näitä osaamisia tulevaisuudessa esimerkiksi sinua kiinnostavalla alalla tai työtehtävissä. Vaihtoehtoisesti voit miettiä, minkälaista osaamista voisit vielä hankkia lisää tulevaisuuttasi ajatellen.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi havaintoja voidaan jakaa esimerkiksi pareittain tai pienryhmissä. Tehtävä voi toimia myös ohjauskeskustelun ennakkotehtävänä.

TEHTÄVÄPOHJA

Tulosta tehtäväpohja liitteestä 1.

Kirjaa ensin osaamisia laatikoihin. Pohdi sen jälkeen jokaisella osaalueella: Miten voisit hyödyntää näitä osaamisia tulevaisuudessa sinua kiinnostavalla alalla tai työtehtävissä? Millaista osaamista voisit hankkia vielä lisää?

Erityisosaaminen:

Ammatillinen osaaminen:

Yleinen osaaminen:

Omaa osaamista voi olla vaikeaa tunnistaa yksin. Voit kysyä mielipidettä osaamisestasi myös läheisimmiltä kavereilta tai perheeltäsi.

15. OSAAMISKARTTA

Tavoite

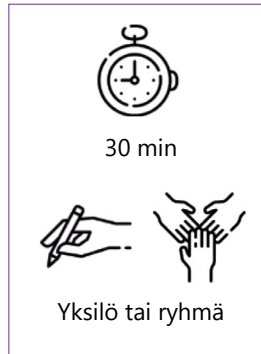
Tehtävän tavoitteena on tunnistaa oman elämän tärkeitä osa-alueita ja niillä toimimisessa kertyviä osaamisia ja taitoja, joita voi hyödyntää opiskelussa tai työssä.

Osaamiset

Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen, aikakäsitysten tunnistaminen ja oman aikaperspektiivin laajentaminen.

Tarvikkeet

- Paperia
- Kyniä

Ohjeistus

1. Ota tyhjä paperi ja värillisiä kyniä.
2. Piirrä paperin keskelle itsesi ja laadi ympärille miellekartta oman elämän tärkeistä osa-alueista (esim. perhe, työ, opiskelu, harrastukset jne.).
3. Pohdi seuraavaksi millaista osaamista ja taitoja olet hankkinut näiltä elämän osa-alueilta. Kirjaa ne paperille.
4. Alleviivaa ne edellä kuvaamasi osaamiset ja taidot, joista ajattelet olevan erityistä hyötyä alalla, johon ajattelit hakeutua opiskelemaan / tulevassa työssäsi. Kirjaa paperille myös kyseinen ala tai työtehtävä.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi osaamiskartat esitellään toisille pienryhmissä. Vaihtoehtoisesti niistä voidaan tehdä seinälle näyttely, jota kaikki käyvät tutkimassa. Tehtävä voi toimia myös ohjauskeskustelun ennakkotehtävänä.

 Osaamiskartan voi laatia myös digimuodossa ja siihen voi sisällyttää kuvia, videota tms.

16. YDINLUONTEENVAHVUUKSIEN TUNNISTAMINEN

Tavoite

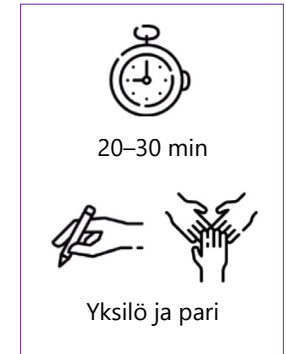
Tehtävässä tunnistetaan omia ydinluonteenvahvuuksia. Tehtävä vahvistaa itsetuntemusta ja kykyä sanallistaa omia vahvuuksia.

Osaamiset

Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen.

Tarvikkeet

- VIA-luonteenvahvuuskartoitus osoitteessa www.viacharacter.org
- Tietokone ja tulostin
- Kyniä

Ohjeistus

1. Tutustu omiin luonteenvahvuuksiisi VIA-kartoituksen avulla.
2. Vastaa jokaiseen kysymykseen ajatuksella, mutta mutkattomasti ja nopeasti. Saat tuloksena raportin omien luonteenvahvuuksiesi käytöstä tällä hetkellä.
3. Tulosta raportti.
4. Tunnista omat ydinluonteenvahvuutesi seuraavien apukysymysten avulla
 - Katso VIA-kartoituksen raportin alkupään vahvuuksia.
 - Mieti jokaisen vahvuuden kohdalla: Tuntuuko tämä minulle omalta ja luontevalta? Innostunko tai saanko energiaa, kun saan käyttää tätä vahvuutta? Käytänkö tätä vahvuutta helposti, melkein itsestään?
 - Ne vahvuudet, joihin voit vastata näiden kysymysten pohjalta KYLLÄ, ovat todennäköisesti ydinluonteenvahvuuksiasi. Merkitse ne omaan raporttiisi.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi pohditaan ensin itsenäisesti, missä määrin VIA-kartoituksen antama arvio vastaa osallistujien omaa kokemusta ydinvahvuuksista. Sen jälkeen voidaan kertoa pareittain, mitä ydinvahvuuksia osallistujat tunnistivat.

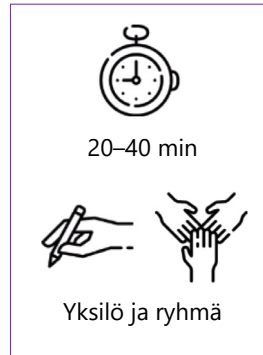
 Ydinluonteenvahvuuksia voi tunnistaa myös 'Luonteenvahvuuksien ilmenemismuodot' -korttien avulla (liite 2).

17. YDINVAHVUUKSIEN ILMENEMISMUODOT

TEHTÄVÄPOHJA

Tavoite

Tehtävässä opitaan kuvaamaan, miten omat ydinluontevahvuudet ilmenevät erilaisissa arjen ja opiskelun tilanteissa. Tehtävä vahvistaa itsetuntemusta ja kykyä sanallistaa omia vahvuuksia.

Osaamiset

Osaamisten ja vahvuuksien tunnistaminen.

Tarvikkeet

- 'Luontevahvuuksien ilmenemismuodot' -kortit (liite 2)
- Tehtäväpohja

Ohjeistus

1. Aloita tutustumalla ydinluontevahvuksiisi. Valitse 1–4 ydinvahvuuttasi ja kirjaa ne tehtäväpohjaan.
2. Pohdi sitten, miten ydinvahvuutesi näkyvät arjessa erilaisissa tilanteissa. Voit käyttää apuna 'Luontevahvuuksien ilmenemismuodot' -kortteja tai keksiä itse.
3. Kirjoita tehtäväpohjaan jokaisen ydinvahvuutesi kohdalle vähintään kaksi tapaa, miten vahvuus näkyy käytännössä tai miten se sinulla ilmenee.
4. Lopuksi pohdi ja kirjaa tehtäväpohjaasi, missä tilanteissa voisit hyödyntää ydinvahvuuk-
siasi vielä enemmän tai jollain uudella tavalla.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi havaintoja voidaan jakaa esimerkiksi pareittain tai pienryhmissä. Tehtävä voi toimia myös ohjauskeskustelun ennakkotehtävänä.

Ydin- vahvuuteni	Ilmenee käytännössä esimerkiksi näin:	Ilmenee käytännössä esimerkiksi näin:	Voisin hyödyntää vahvuuttani vielä enemmän tai jollain uudella tavalla näissä tilanteissa:

Ennen tätä tehtävää kannattaa tehdä 'Ydinluontevahvuuksien tunnistaminen' -tehtävä.

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

18. VAHVUUSHAASTATTELU

Tavoite

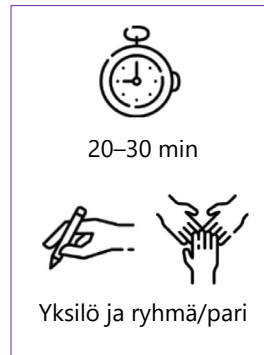
Tehtävässä tunnistetaan omia luontevahvuuksia ja niiden ilmenemismuotoja sekä harjoitellaan tuomaan ne esiin tavalla, joka tukee esim. työ-, harjoittelu- tai opiskelupaikan haastatteluun valmistautumista.

Osaamiset

Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen.

Tarvikkeet

- 'Luontevahvuksien ilmenemismuodot' -kortit
- Haastattelukysymyksiä (kts. seuraava sivu)

Ohjeistus

1. Valitse ydinvahvuuksistasi 2–3, jotka kuvaavat sinua parhaiten. Voit hyödyntää apuna Ydinvahvuuksien ilmenemismuodot -tehtävässä täydennettyä pohjaa.
2. Ota itsellesi pari ja kuvitelkaa että olette työ-, harjoittelu- tai opiskelupaikan haastattelussa, jossa toinen on haastattelija ja toinen hakija.
3. Harjoitelkaa vuorotellen pareittain haastattelutilannetta kertomalla omista vahvuuksistanne.
4. Vaihtakaa rooleja ja antakaa toisillenne kannustavaa palautetta.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi voidaan keskustella haastatteluharjoituksen herättämistä ajatuksista. Tehtävää voidaan hyödyntää myös ennakkotehtävänä CV:n tai työhakemuksen teossa.

Ennen tätä tehtävää kannattaa tehdä 'Ydinvahvuuksien ilmenemismuodot' -tehtävä.

TEHTÄVÄPOHJA

Tulosta tehtäväpohja
liitteestä 1.

Haastattelukysymyksiä

Mitkä ovat parhaita vahvuuksiasi tälle alalle/tähän työpaikkaan?

Mistä saamastasi palautteesta olet ollut erityisen ylpeä?

Millaisissa tehtävissä tunnet olevasi parhaimmillasi?

Mitä pidät suurimpana vahvuutenasi tilanteissa, joissa opit uutta?

Mikä motivoi sinua tekemään töitä tai opiskelemaan?

Millaiset tehtävät saavat sinut innostumaan?

Kerro esimerkki tilanteesta, jossa jaksoit panostaa johonkin tavallista enemmän – miksi?

Mistä asioista saat energiaa arjessa?

Kerro esimerkki taidosta, jonka olet oppinut viimeisen vuoden aikana. Miten opit sen?

Millaisia uusia taitoja haluaisit oppia työpaikalla?

Miten lähestyt tilanteita, joissa et heti osaa jotakin?

Miten kuvailisit tapaasi tehdä töitä ryhmässä?

Millaisissa rooleissa viihdyt parhaiten esimerkiksi projektissa tai koulutyössä?

Kerro esimerkki tilanteesta, jossa autoit muita onnistumaan.

Miten toimit, jos tiimissä tulee erimielisyyksiä?

Kerro tilanteesta, jossa otit vastuuta jostakin tärkeästä asiasta.

Miten varmistat, että tehtävät tulevat tehdyiksi ajallaan?

Mitä olet oppinut tilanteista, joissa jokin ei mennyt suunnitelmien mukaan?

Missä asioissa koet olevasi luotettava?

Millaisia taitoja ja vahvuuksia toivot kehittäväsi tällä alalla/tässä työpaikassa?

Missä toivoisit olevasi parempi puolen vuoden kuluttua?

Millaista työpaikkaa tai tiimiä arvostat?

Mitä toivot työyhteisöltä tai työpaikalta, jotta se tukisi kasvuasi?

19. TULEVAISUUDEN OSAAMIS- YHDISTELMÄT

Tavoite

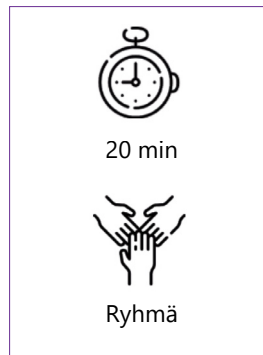
Tehtävän tavoitteena on auttaa hahmottamaan erilaisten osaamisyhdistelmien merkitystä tulevaisuuden työelämässä. Kaikkea ei tarvitse osata yksin, vaan yhteistyön ja eri ihmisten osaamisten yhdistämisen kautta saadaan aikaan uusia ideoita ja innovaatioita.

Osaamiset

Osaamisten ja vahvuuksien tunnistaminen, luova ajattelu, moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen.

Tarvikkeet

- Post-it -lappuja ja kyniä

Ohjeistus

1. Muodostakaa 4–5 henkilön ryhmiä. Mikäli ryhmänne jäsenet eivät tunne toisiaan kovin hyvin, esittäytykää ensin kertomalla napakasti, mitkä asiat teitä erityisesti kiinnostavat ja missä koette olevanne hyviä.
2. Ohjaaja laittaa kelloon 15 minuuttia. Keksikää tuona aikana mahdollisimman monta tulevaisuuden työtehtävää, yritysidea, keksintöä, palvelua tai tuotetta, joissa hyödynnätte vähintään kahden ryhmäläisen osaamista ja kiinnostuksen kohteita. Kirjatkaa ideanne ylös 1 idea/post-it -lappu.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi ryhmät esittelevät mielestään parhaan idean muille. Samalla käydään läpi montako ideaa kukin ryhmä keksi yhteensä.

 Tehtävästä voidaan tehdä myös leikkimielinen kisailu, jossa eniten ideoita keksinyt ryhmä on voittaja. Ryhmä voidaan myös palkita jollain hausalla tavalla.

20. KIINNOSTUSTEN KIIKARIT

Tavoite

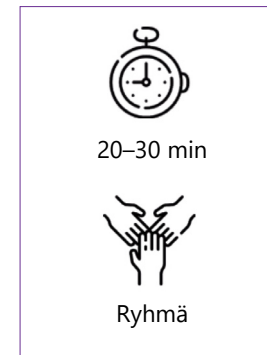
Erilaiset vahvuudet näyttäytyvät usein jo lapsuuden ajan toiminnassa ja kiinnostuksen kohteissa. Tehtävä haastaa pohtimaan miten omat kiinnostukset säilyvät tai muuttuvat menneisyydestä nykypäivään ja kohti tulevaa.

Osaamiset

Itse- ja arvoreflektio, osaamisten ja vahvuuksien tunnistaminen, aikakäsitysten tunnistaminen ja oman aikaperspektiivin laajentaminen.

Tarvikkeet

- Kyniä ja paperia

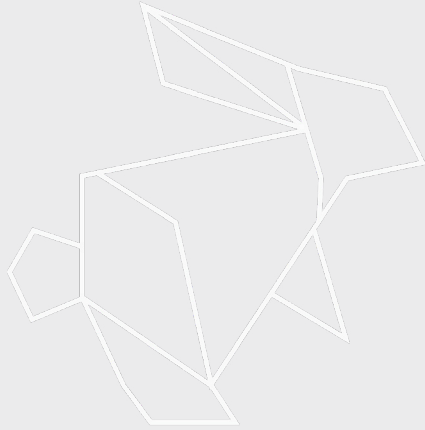
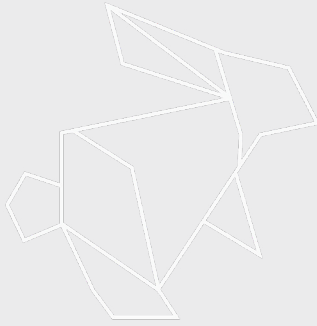
Ohjeistus

1. Ota itsellesi pari. Käykää keskustelu toisianne vuoron perään haastatellen. Haastattelija tekee muistiinpanoja keskustelusta.
2. Hyödyntäkää haastattelussa seuraavia kysymyksiä:
 - Millaisia asioita teit mielelläsi lapsena ja nuorena?
 - Mistä haaveilit lapsena?
 - Mistä asioista olet tällä hetkellä kiinnostunut?
 - Millaiset asiat tuottavat sinulle iloa tai innostusta?
 - Ajattele itsesi 10–15 vuoden päähän. Mitkä asiat sinua sitten kiinnostavat ja innostavat?
3. Pohtikaa loppuksi yhdessä:
 - Mitä yhteistä huomaatte vastauksissanne?
 - Millaisia vahvuuksia tunnistatte kiinnostuksen kohteista?

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi parit kertovat millaisia kiinnostuksen kohteisiin liittyviä vahvuuksia he ovat tunnistaneeet.

 Vahvuuksien tunnistamisessa ja sanoittamisessa voi käyttää apuna 'Luontevahvuuksien ilmenemismuodot' -kortteja.

LIITE 1.

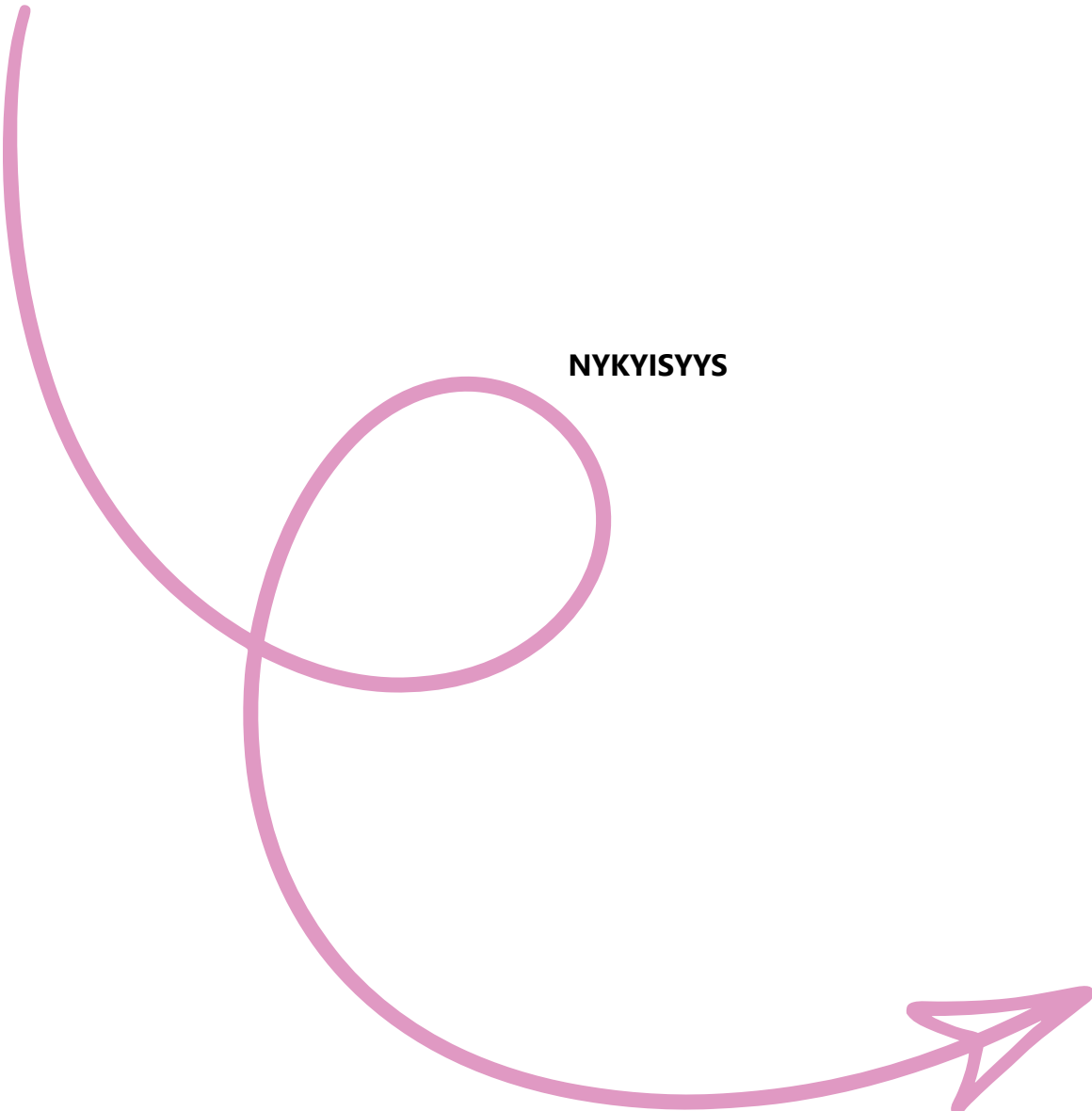
TULOSTETTAVAT TEHTÄVÄPOHJAT

MERKITYSTEN AIKAMATKA

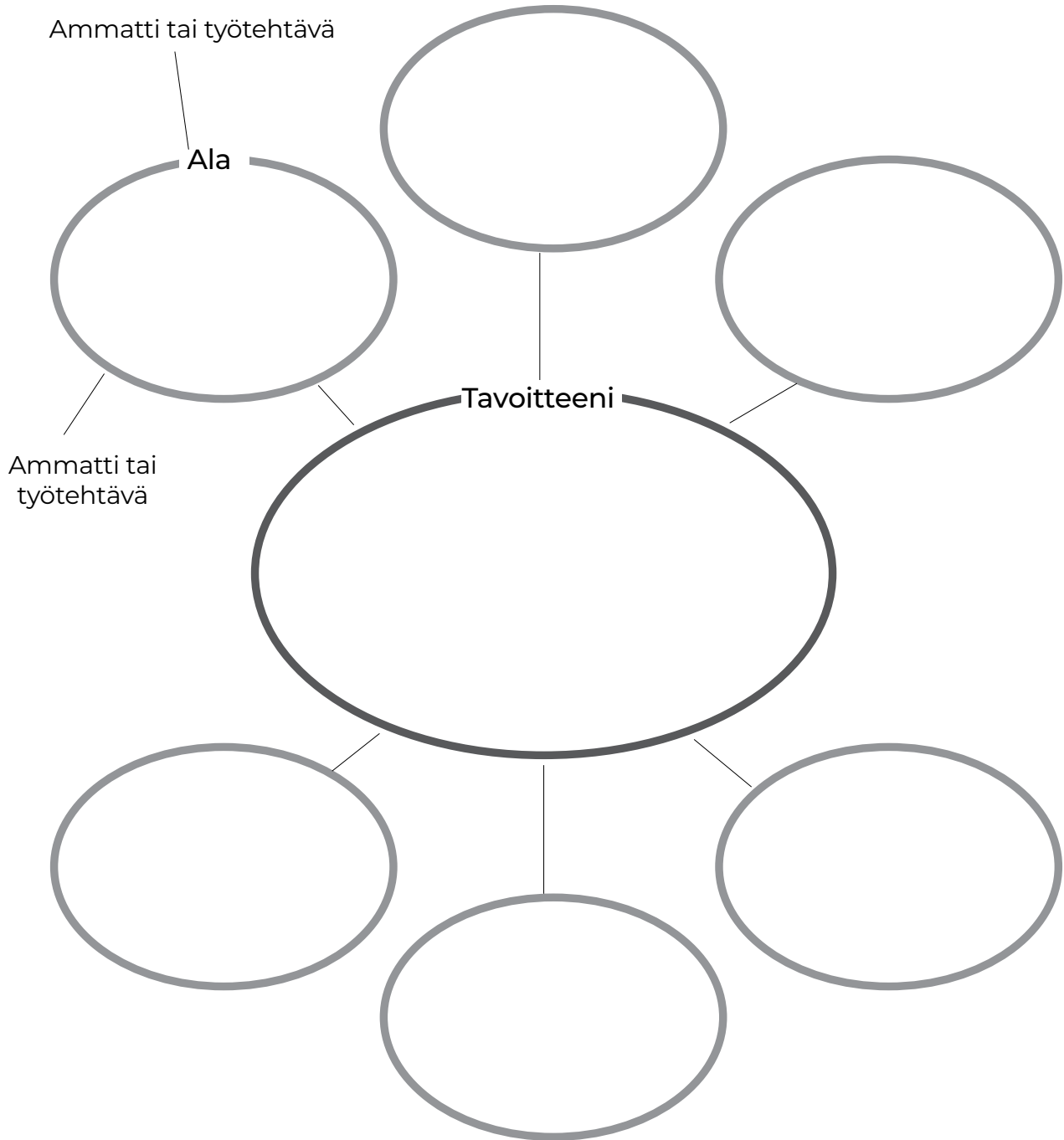
MENNEISYYS

NYKYISYYS

TULEVAISUUS

MINÄ JA TULEVAISUUDEN TYÖT

Euroopan unionin
osarahoittama

ASENNEKOMPASSI

Yksilö voi vaikuttaa paljon

*Olen kapteeni
kapealla joella.*

Olemme määrättyllä reitillä kohti tiettyä tulevaisuutta. Jokainen voi vaikuttaa siihen, miten se muotoutuu.

*Olen kapteeni
avoimella merellä.*

Tulevaisuudessa on paljon mahdollisuuksia eikä sitä ole määrätty. Jokainen voi vaikuttaa siihen, millainen tuo tulevaisuus on ja miten se muotoutuu.

On yksi tietty reitti

On monia mahdollisia reittejä

*Olen matkustaja
kapealla joella.*

Olemme määrättyllä reitillä kohti tiettyä tulevaisuutta. Emme voi itse juurikaan vaikuttaa siihen, miten se muotoutuu.

*Olen matkustaja
avoimella merellä.*

Tulevaisuudessa on paljon mahdollisuuksia eikä sitä ole määrätty. Emme voi itse juurikaan vaikuttaa siihen, miten se muotoutuu.

Yksilö ei voi juuri vaikuttaa

TULEVAISUUDEN UUTINEN

Otsikko

Uutisteksti

Kuva

INNOVAATIOTURBULAATTORI

URATARINAT

Uratarina 1:

Kiinnostavaa tässä tarinassa oli...	Millaisia tehtäviä työhön kuuluu?	Mitä vahvuuksia tunnistit uratarinasta?	Mitä muita vahvuuksia ammattilainen voi työssään hyödyntää?	Millaisen opintopolun kautta työtävään voi hakeutua?

Uratarina 2:

Kiinnostavaa tässä tarinassa oli...	Millaisia tehtäviä työhön kuuluu?	Mitä vahvuuksia tunnistit uratarinasta?	Mitä muita vahvuuksia ammattilainen voi työssään hyödyntää?	Millaisen opintopolun kautta työtävään voi hakeutua?

Uratarina 3:

Kiinnostavaa tässä tarinassa oli...	Millaisia tehtäviä työhön kuuluu?	Mitä vahvuuksia tunnistit uratarinasta?	Mitä muita vahvuuksia ammattilainen voi työssään hyödyntää?	Millaisen opintopolun kautta työtävään voi hakeutua?

OSAAMISEN RAKENNUSPALIKAT

Kirjaa ensin osaamisia laatikoihin. Pohdi sen jälkeen jokaisella osaalueella: Miten voisit hyödyntää näitä osaamisia tulevaisuudessa sinua kiinnostavalla alalla tai työtehtävissä? Millaista osaamista voisit hankkia vielä lisää?

Erityisosaaminen:

Ammatillinen osaaminen:

Yleinen osaaminen:

Omaa osaamista voi olla vaikeaa tunnistaa yksin. Voit kysyä mielipidettä osaamisestasi myös läheisimmiltä kavereilta tai perheeltäsi.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

YDINVAHVUUKSIEN ILMENEMISMUODOT

Ydin- vahvuuteni	Ilmenee käytännössä esimerkiksi näin:	Ilmenee käytännössä esimerkiksi näin:	Voisin hyödyntää vahvuuttani vielä enemmän tai jollain uudella tavalla näissä tilanteissa:

VAHVUUSHAASTATTELU

Haastattelukysymyksiä

Mitkä ovat parhaita vahvuuksiasi tälle alalle/tähän työpaikkaan?

Mistä saamastasi palautteesta olet ollut erityisen ylpeä?

Millaisissa tehtävissä tunnet olevasi parhaimmillasi?

Mitä pidät suurimpana vahvuutenasi tilanteissa, joissa opit uutta?

Mikä motivoi sinua tekemään töitä tai opiskelemaan?

Millaiset tehtävät saavat sinut innostumaan?

Kerro esimerkki tilanteesta, jossa jaksot panostaa johonkin tavallista enemmän – miksi?

Mistä asioista saat energiaa arjessa?

Kerro esimerkki taidosta, jonka olet oppinut viimeisen vuoden aikana. Miten opit sen?

Millaisia uusia taitoja haluaisit oppia työpaikalla?

Miten lähestyt tilanteita, joissa et heti osaa jotakin?

Miten kuvailisit tapaasi tehdä töitä ryhmässä?

Millaisissa rooleissa viihdyt parhaiten esimerkiksi projektissa tai koulutyössä?

Kerro esimerkki tilanteesta, jossa autoit muita onnistumaan.

Miten toimit, jos tiimissä tulee erimielisyyksiä?

Kerro tilanteesta, jossa otit vastuuta jostakin tärkeästä asiasta.

Miten varmistat, että tehtävät tulevat tehdyiksi ajallaan?

Mitä olet oppinut tilanteista, joissa jokin ei mennyt suunnitelmien mukaan?

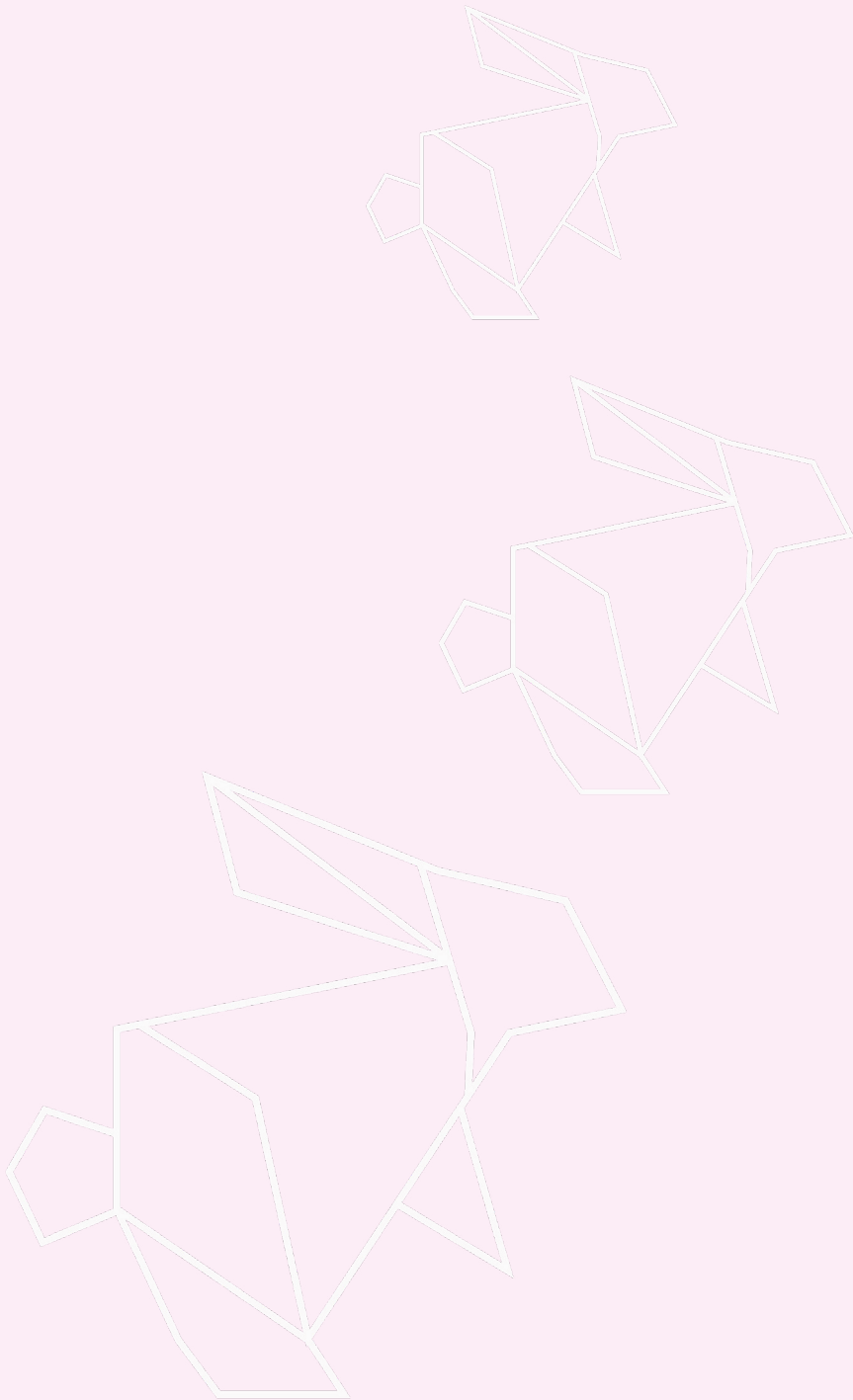
Missä asioissa koet olevasi luotettava?

Millaisia taitoja ja vahvuuksia toivot kehittäväsi tällä alalla/tässä työpaikassa?

Missä toivoisit olevasi parempi puolen vuoden kuluttua?

Millaista työpaikkaa tai tiimiä arvostat?

Mitä toivot työyhteisöltä tai työpaikalta, jotta se tukisi kasvuasi?

LIITE 2.

LUONTEENVAHVUUKSIEN ILMENEMISMUODOT -KORTTIPAKKA

Laura Paaso, Heli Alaräisänen & Mira Arffman (toim.)

Luontevahvuuksien ilmenemismuodot -korttipakka

Laura Paaso, Heli Alaräisänen & Mira Arffman (toim.)

Näiden korttien tarkoituksena on auttaa tunnistamaan ja sanoittamaan luontevahvuuksien erilaisia ilmenemismuotoja.

Korttipakka perustuu luontevahvuuksien teoriaan (alkup. Peterson & Seligman 2004), jonka mukaan meillä jokaisella on positiivista vahvuuspotentiaalia, jota voi ottaa käyttöön, aktivoida ja kehittää. Luontevahvuuksien tunnistamisella ja hyödyntämisellä on tutkitusti hyvinvointia, merkityksellisyyden kokemusta ja onnellisuutta vahvistava vaikutus.

Korttipakka sisältää 96 korttia, jotka tuovat esiin neljä erilaista ilmenemismuotoa kustakin 24:stä luontevahvuudesta. Voit tulostaa kortit ja halutessasi vaikka laminoida ne.

Kortit on tuotettu osana Tulevaisuusloikka – Toiselta asteelta tulevaisuuteen -hankkeen (ESR+) kehittämistyötä.

Lähteet:

Hyvärinen, S. – Kangastie, H. – Löf, J. – Rautio, K. – Ripioniemi, N. & Uusiautti, S. (2021) Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittämismatka ja VAHTO-malli Lapin korkeakouluissa. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Niemiec, R. M. (2018) Character strengths interventions. A field guide to practitioners. Göttingen: Hogrefe.

Wenström, S. (2022) Opas luontevahvuuksista. Urahaku (ESR) -hankkeen materiaaleja.

Wenström, S. (2020) Positiivinen johtaminen. Johda paremmin opetus- ja kasvatusalalla. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Tulevaisuusloikka-hankkeen rahoituksen on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen koordinaattori on Oulun ammattikorkeakoulu ja osatoteuttajina Kajaanin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto sekä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus.

LUONTEENVAHVUUDET

Luovuus
Uteliaisuus
Arviointikyky
Oppimisen ilo
Näkökulmanottokyky

Rohkeus
Sinnikkyys
Rehellisyys
Innostus

Rakkaus
Ystävällisyys
Sosiaalinen älykyys

Yhteistyö
Reiluus
Johtajuus

Anteeksianto
Vaativattomuus
Harkitsevuus
Itsesäätely

Kauneuden ja erinomaisuuden arvostus
Kiitollisuus
Toiveikkuus
Huumori
Henkisyys

**Euroopan unionin
osarahoittama**

LUOVUUS

Nautin uusien asioiden
kehittämisestä ja
kokeilemisesta.

LUOVUUS

Etsin mielelläni
vaihtoehtoisia tapoja
tehdä asioita.

LUOVUUS

Teen asioita rohkeasti
omalla tavallani.

LUOVUUS

Olen kekseliäs.

UTELIAISUUS

Kiinnostun helposti
uusista asioista ja
ihmisistä.

UTELIAISUUS

Pidän vaihtelusta ja
jännityksestä.

UTELIAISUUS

Olen avoin uusille ideoille
ja kokemuksille.

UTELIAISUUS

Otan mielelläni selvää
uusista asioista.

ARVIOINTIKYKY

Pysähdyn tärkeiden
päätösten äärelle.

ARVIOINTIKYKY

Huomioin erilaisia
vaihtoehtoja ja
yksityiskohtia valintoja
tehdessäni.

ARVIOINTIKYKY

Tarkastelen luontevasti
omaa ja muiden
toimintaa.

ARVIOINTIKYKY

Teen valintoja enemmän
järjellä kuin tunteella.

Euroopan unionin
osarahoittama

OPPIMISEN ILO

Nautin uuden
oppimisesta.

OPPIMISEN ILO

Haluan aktiivisesti
kehittää tietojani ja
taitojani.

OPPIMISEN ILO

Otan helposti haltuun
uusia taitoja.

OPPIMISEN ILO

Uppoudun helposti
minua kiinnostavaan
asiaan.

NÄKÖKULMAN- OTTOKYKY

Tarkastelen asioita eri
näkökulmista.

NÄKÖKULMAN- OTTOKYKY

Hahmotan helposti
kokonaisuuksia.

NÄKÖKULMAN- OTTOKYKY

Olen hyvä selkiyttämään
tilanteita ja ratkomaan
ongelmia.

NÄKÖKULMAN- OTTOKYKY

Hahmotan helposti
asioiden välisiä suhteita
ja niiden vaikutuksia.

ROHKEUS

Puolustan itselleni
tärkeitä asioita, vaikka
se olisi vaikeaa tai
epäsuosittua.

ROHKEUS

Uskallan ottaa
harkittuja riskejä.

ROHKEUS

Uskallan olla oma itseni
ja esittää mielipiteitäni.

ROHKEUS

Uskallan kohdata
haasteita
epävarmuuksista
huolimatta.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SINNIKKYYS

Työskentelen
pitkäjänteisesti
tavoitteitani kohti.

SINNIKKYYS

En luovuta helposti
vaikka kohtaisin
vastoinkäymisiä.

SINNIKKYYS

Teen loppuun sen mitä
olen aloittanut.

SINNIKKYYS

Koen tavoitteiden
saavuttamisen
palkitsevana.

REHELLISYYS

Pyrin olemaan aito ja
rehellinen kaikissa
tilanteissa.

REHELLISYYS

Olen luotettava.
Teen sen mitä lupaan.

REHELLISYYS

Toimin aina sanojeni
mukaisesti.

REHELLISYYS

Pystyn myöntämään
olleeni väärässä.

INNOSTUS

Innostun helposti
uusista haasteista.

INNOSTUS

Minulla on energinen
ja positiivinen
elämänsenne.

INNOSTUS

Tartun tarmokkaasti
kiinnostaviin asioihin.

INNOSTUS

Saan helposti
muutkin innostumaan.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

RAKKAUS

Olen lempeä itseäni
kohtaan.

RAKKAUS

Arvostan läheisiä
ihmissuhteita.

RAKKAUS

Pidän huolta
läheisistäni.

RAKKAUS

Ymmärrän toisten
tunteita ja tarpeita.

YSTÄVÄLLISYYS

Otan toiset huomioon.

YSTÄVÄLLISYYS

Autan mielellään muita.

YSTÄVÄLLISYYS

Haluan tehdä hyvää aina
kun siihen on
mahdollisuus.

YSTÄVÄLLISYYS

Asetun helposti toisen
ihmisen asemaan.

SOSIAALINEN ÄLYKKYYS

Toimin luontevasti
erilaisissa ryhmissä.

SOSIAALINEN ÄLYKKYYS

Aistin herkästi
muiden mielialoja.

SOSIAALINEN ÄLYKKYYS

Olen hyvä keskustelija
ja kuuntelija.

SOSIAALINEN ÄLYKKYYS

Osaan toimia joustavasti
erilaisissa sosiaalisissa
tilanteissa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

YHTEISTYÖ

Nautin yhteistyöstä
muiden ihmisten kanssa.

YHTEISTYÖ

Kannan vastuuta
yhteisistä tavoitteista.

YHTEISTYÖ

Pystyn tekemään
kompromisseja.

YHTEISTYÖ

Työskentelen
mieluummin ryhmässä
kuin yksin.

REILUUS

Kohtelen kaikkia
ihmisiä tasapuolisesti
ja reilusti.

REILUUS

Noudatan yhteisesti
sovittuja sääntöjä.

REILUUS

Teen päätöksiä ilman
suosimista tai
ennakkoluuloja.

REILUUS

Puutun asiaan,
jos huomaaan
epäreilua kohtelua.

JOHTAJUUS

Olen hyvä
motivoimaan toisia.

JOHTAJUUS

Olen hyvä
suunnittelemaan ja
organisoimaan toimintaa.

JOHTAJUUS

Olen hyvä näkemään
muiden vahvuuksia.

JOHTAJUUS

Toimin usein jonkin
ryhmän edustajana.

Euroopan unionin
osarahoittama

ANTEEKSIANTO

Olen empaattinen ja pyrin
ymmärtämään myös
väärintekijää.

ANTEEKSIANTO

Suhtaudun lempeästi
omiin ja toisten virheisiin.

ANTEEKSIANTO

Olen aloitteellinen
sopimaan riitatilanteessa.

ANTEEKSIANTO

Ajattelen, ettei kukaan
ole täydellinen.

VAATIMATTO- MUUS

Annan tunnustusta
ja arvoa muille.

VAATIMATTO- MUUS

Koen vilpitöntä iloa
muiden onnistumisista.

VAATIMATTO- MUUS

Pyrin kohtuulliseen ja
harkittuun kulutukseen.

VAATIMATTO- MUUS

Tunnen omat vahvuuteni
ja kehittämisen kohteeni,
enkä tee itsestäni
numeroa.

HARKITSEVUUS

En ota tarpeettomia
riskejä, vaan pyrin
toimimaan viisaasti.

HARKITSEVUUS

Varaudun myös
odottamattomiin
tilanteisiin.

HARKITSEVUUS

Olen tarkka ja
huolellinen toimissani.

HARKITSEVUUS

Säilytän rauhallisuuden
stressaavissa tilanteissa.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

ITSESÄÄTELY

En anna hetken
houkutusten häiritä
keskittymistäni.

ITSESÄÄTELY

Osaan tunnistaa omat
tunteeni, enkä anna
niiden hallita toimintaani.

ITSESÄÄTELY

Osaan tarvittaessa
kieltäytyä ja sanoa ei.

ITSESÄÄTELY

Toimin elämässäni
suunnitelmallisesti ja
pidän kiinni
asettamistani rajoista.

KAUNEUDEN JA ERINOMAISUUDEN ARVOSTUS

Huomaan ja arvostan
toisten ihmisten
osaamista ja taitavuutta.

KAUNEUDEN JA ERINOMAISUUDEN ARVOSTUS

Huomaan ja vaikutun
asioista, jotka
muut ohittavat
itsestäänselvyyksinä.

KAUNEUDEN JA ERINOMAISUUDEN ARVOSTUS

Pyrin tekemisessäni
mahdollisimman hyvään
loputulokseen.

KAUNEUDEN JA ERINOMAISUUDEN ARVOSTUS

Viihdyn kauniissa
paikoissa ja ympäristöissä.

KIITOLLISUUS

Kiitän usein itseäni
ja muita.

KIITOLLISUUS

Kiinnitän huomiota hyviin
asioihin elämässä.

KIITOLLISUUS

Olen tyytyväinen
elämäni sellaisena
kuin se on.

KIITOLLISUUS

En pidä asioita
itsestäänselvyyksinä.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

TOIVEIKKUUS

Suhtaudun
tulevaisuuteen
myönteisesti.

TOIVEIKKUUS

Luotan siihen, että
tavoitteellinen työ
tuottaa tulosta.

TOIVEIKKUUS

Näen epäonnistumisen
mahdollisuutena tehdä
seuraavalla kerralla toisin.

TOIVEIKKUUS

Näen tulevaisuudelleni
monia mahdollisia
vaihtoehtoja.

HUUMORI

Osaan nauraa
myös itselleni.

HUUMORI

Nostatan tunnelmaa ja
mielialaa porukassa.

HUUMORI

Osaan nähdä
haastavissakin tilanteissa
valoisan puolen.

HUUMORI

Suhtaudun rennosti
elämään ja arkeen.

HENKISYYS

Olen kiinnostunut
elämän tarkoituksesta
ja merkityksestä.

HENKISYYS

Ajattelen, että kaikella
on tarkoituksensa.

HENKISYYS

Koen yhteyttä itseeni,
muihin ihmisiin ja
maailmankaikkeuteen.

HENKISYYS

Pyrin elämään arvojeni
mukaista elämää.

Laura Paaso, Heli Alaräsänen, Mira Arffman, Johanna Ollila & Johanna Uttula (toim.)

LOIKKAA TULEVAISUUTEEN! -MENETELMÄOPAS

Tämän menetelmäoppaan tavoitteena on tukea nuorten tulevaisuusajattelun vahvistumista, moninaisten ura- ja työelämäpolkujen hahmottamista sekä osaamisten ja vahvuuksien tunnistamista osana urasuunnittelua ja -ohjausta. Opas on tarkoitettu erityisesti sinulle, joka teet ohjaustyötä toisella asteella ja muissa nuorten ohjauspalveluissa, mutta se soveltuu myös opetukseen sekä uraohjaustyön tueksi muissakin ympäristöissä.

Voit jättää meille palautetta menetelmäoppaasta ja tehtävistä:

**Euroopan unionin
osarahoittama**

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

K
KAMK • University
of Applied Sciences

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

TURUN
YLIOPISTO

Tulevaisuusloikka-hankkeen rahoituksen on myöntänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus. Hankkeen koordinaattori on Oulun ammattikorkeakoulu ja osatoteuttajina Kajaanin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto sekä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskus.

ISBN 978-952-249-635-5

www.oamk.fi/tulevaisuusloikka